

את המושגים הללו לכלי המעשה, כגון על ידי לימוד תורות החסידות והמוסר, עדיין זה החלק הקשה שמכל התורה.

ובכל זאת, אנחנו רואים קשר הולך וגובר של רבבות אלפי ישראל אל תורת הסוד, אל תורת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי.

מה זה?

*

בשביל להבין קצת את הנהירה הפלאית הזו, ואת האנפליציה הרגשית סביב הסוד או הסודות שגילה הרשב"י, עלינו לנסות ולהגדיר בכלל - למה הם נקראו "סודות"?

כפי איך שאני מבין, סוד הוא דבר מכוסה. נסתר מעין העולם.

ולימוד ספר הזוהר? האם הוא נסתר מעין העולם?

דומני שיש יותר בתי כנסת בעולם ששוכן בספרייתם "ספר הזוהר", מאשר בתי כנסת שיש בהם את הספר "שו"ת הרשב"א". ועדיין, "שו"ת הרשב"א" הוא ספר ללימוד הנגלה. וספר הזוהר מיועד ללימוד הסוד.

למה זה סוד? בגלל שאין שיעורים מסודרים בזה ולא כולם מבינים בו? הרי אם נלמד, כן נצליח איפשהו להבין. אז למה זה סוד, וזה גלוי?

*

מוכרחים אנו לומר, ש"סוד" זה לא משהו שעדיין לא התפרסם, אלא סוד זה משהו ש-לא יכול להתפרסם.

"סוד" זה משהו, שגם אם יפורסם על כל לוחות החדשות והפרסומות בראש חוצות - עדיין הוא יישאר חתום ומכוסה.

רבי שמעון בר יוחאי ג'גלה סוד מְסֻתָּרִים'.

והרי גילוי סודות הוא דבר נבזה וחסר אחריות. שלמה המלך אומר (משלי יא יג) הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֵּה סוֹד, וְנִיָּאֵמַן רוּחַ מִכְסֵּה דָבָר.

אבל יש סוד ויש סוד.

כשחייל סורר מגלה סוד צבאי, הוא הולך רכיל מגלה סוד. הוא הופך את ה"סוד" ל"לא סוד". מרגע שהוא גילה את הסוד ופירסם אותו, גמרנו, זה כבר לא סוד.

אבל רבי שמעון, "מגלה סודות".

הוא כותב ספר שלם, ודרכו הוא מעצים עוד יותר את הסוד. הוא מעפיל עוד יותר את העניין, עד שאי אפשר לגלות אותו.

אבל הוא מגלה משהו מדהים אחר, שזוהי הנקודה הכי פנימית של הנשמה היהודית.

הוא מכריז בבטחה לכל מי שרק מסכים להטות את אזנו. וכאילו הוא אומר:

אֲנִי יוֹדֵעַ בְּיָדַי שֵׁישׁ סוֹד בְּעוֹלָם!!!

בוא הנה בחור! בוא הנה ותגיד לי למה נפלו פניך? כי אתה חושב שאתה לא מספיק בסדר? כי המשגיח אמר שאתה לא נחשב מהבחורים הטובים בישיבה?

בואי הנה הבת ירושלים, ספרי נא למה את ממורמרת? למה את נרגנת? למה את לא מרוצה מעצמך ומהמעמד שלך?

בואו הנה, זקנים וזקנות ילדים וילדות, בואו ואגלה לכם, את הניגון של כל הבריאה כולה, את העצמות של השמים והארץ, של כל העולמות כולם, הבו ושמעו להכרזה הבהירה:

אֲנִי יוֹדֵעַ בְּיָדַי שֵׁישׁ סוֹד בְּעוֹלָם!!!

רווח להתבונן

עלון מס' 22
ל"ג בעומר

מאמרי התבוננות והתחברות בעבודת הנפש והנשמה

'אֲשֵׁרִי הָעוֹמְדִים עַל סוֹדְךָ'

הפוסק, הגאון רבי משה בראנסדורפר שליט"א, מביא במכתבו שפירסם השבוע, הכנה ל"ג בעומר, תיאור חי מאחד מזקני ירושלים אודות ל"ג בעומר שלפני שבעים וחמש שנים, וכך הוא כותב:

'היו שם בסך הכל כמה מאות יהודים מבני ירושלים וצפת והגליל. עיקר השמחה היתה בחצר, וחלק מהציבור שהו בתוך המערה ליד הציון, וגם מחוץ לציון היתה השמחה גדולה. המספר זכה להשקות את הצאן - הציבור דאז, בחלוקה של מים ממותקים, וזכור לו שרבי מנשה אייכלר ע"ה אמר לו שלא ימלא את הכוסות עד גדות, כדי שלא יגלשו המים על הרצפה ולא יבואו לידי סכנת החלקה. היו שם כחמש עשרה עד עשרים ילדים שעשו להם החלאקה, מתפילת הותיקין עד חצות היום, שאז התחיל הציבור לחזור איש איש לביתו. הוא זוכר גם כן שמירושלים נסעו למירון רק לורי אחד ששכרו מהערבים (משאית שהתקינו בה ספסלים בחלקה האחורי), וזו היתה העליה המרכזית למירון.'

מה אתם אומרים על מה שקורה שם היום? לא יאומן אהה? וכל אחד שמגיע חושב שיש לו קשר מיוחד עם רבי שמעון, איך נוהגים לומר: 'השנה הרגשתי שרבי שמעון הזמין אותי...'

ומה אתם אומרים על תנאים ואמוראים אחרים? ומה אתם אומרים על נביאים שקבורים בארצנו הקדושה, גם אליהם יש כזו נהירה?

מה הסיפור של ל"ג בעומר, עד שכל ילד יהודי יודע לדקלם את דבריו של הרה"ק הבית אהרן מקארלין זי"ע: "רבי שמעון לכל". ובנוסחה המדוייקת יותר המובאת בספר: 'כְּשֵׁם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל, כֶּךָ רַבִּי שְׁמֻעוֹן לְכָל'.

מה זה 'רבי שמעון לכל'?

*

טוב, כולם יודעים במה נתייחד רבי שמעון יותר מכל התנאים בני דורו, ויותר מכל צדיקי עולם; בגלל שהוא גילה לעולם את ספר "הזוהר הקדוש", שהוא עמוד ושוורש לכל תורת הסוד.

עכשיו, בואו חבר'ה, יש לכם קשר עם רבי שמעון? עם תורת הסוד? אז הבה ונלמד שיעורים בספר הזוהר, עם המפרשים, בואו נבין מה כתוב שם. בואו נתעמק בנחלים היוצאים מן המעיין שהוא חפרי! מה אתם אומרים? יש לכם חשק?

כאן, ראיתי בני עליה והמה מועטים. בעצם זה לא מגיע מחוסר "עליה", אלא שזוהי באמת תורה שלא מושכת כל אחד. יש בה מונחים רחוקים מאוד, יש בה מושגים שבדרך כלל נמצאים למעלה מן השכל האנושי, ואפילו אם ניתן איכשהו לתרגם

בגלל שאנחנו, לנו - עם ישראל.

אתם מבינים רבות; תורת הסוד, היא לא עוד מקצוע שאפשר ללמוד, אלא תורת הסוד היא מהות שצריך לגלות! מוכרחים!!

וכשמגלים אותה, בס"ד, אז לימוד התורה על כל מקצועותיו נראה אחרת. עבודת המדות נעשית בצורה שונה. וחיי היום יום על כל תחומיהם מוארים באור אחר, אור מְפֹלָא רום מְעֻלָּה.

ובכל זאת צריך להבין, רשב"י שמצטט בכזו נחרצות את הפסוק פִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרָעוֹ, למה הוא כביכול מתעלם מהפסוק וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ ... לְשִׁמְעַת אֶת דְּבָרֵי ה' - יהיה רעב או לא?

אבל האמת, שרבי שמעון עצמו מיישב את הפסוקים, שלא יקשו האחד על השני. הוא אומר, האמת היא שלא תשכח התורה מפי ישראל.

אֵלָּא מָה אָנִי מְקַיֵּם יְשׁוּטְטוֹ לְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר ה' וְלֹא יִמָּצְאוּ, שְׁלֹא יִמָּצְאוּ הַלְקָה בְּרוּרָה וּמִשְׁנֵה בְּרוּרָה בְּמִקּוֹם אֶחָד.

תורת הסוד לא מתגלית כהלכה ברורה, וכפסיקות ברורות. היא אך ורק מתגלית מתוך חיפוש, מתוך שיטוט, מתוך בקשה פנימית עמוקה לבורא עולם:

'אבא אוהב ואהוב, גלה לי את הסוד שלי, גלה לי את הענין שלי -

תעזור לי לשיר את הניגון שלי!!'

תאיר את עיני עמך בית ישראל, בזכות התנא בר יוחאי!!'

נהלך ברגש

מילון רגשות, ניתוח והגדרה

בושה

ילד, בדרך כלל, לא מתבייש לומר: 'אני מתבייש'...

כשהוא מרגיש הרגשה חושפנית מדי, כשהוא חש שהפינה הפנימית שלו מתנגשת במשהו זר שהוא לא מורגל בו, אז הוא מודה ולא בוש לומר; 'סליחה, אבל אני מתבייש'.

הכי חמוד זה כשילד מתבייש שם יד על העיניים. בכזו טבעיות תמימה, הוא מכסה את המקום החשוף, את המקום שמישהו פרץ לתוכו ללא רשות, ונגע בו בלי לשאול אם זה בסדר שהוא יהיה שם...

בושה היא רגש שלא צריך לטפח, כי הוא אינסטינקטיבי הכי טבעי שיש. צריך רק לדאוג לא להרוס אותו. לא לחנוק אותו.

ככל שהילד גדל, והוא שומע אלף פעם; 'אתה לא צריך להתבייש!' 'אל תתבייש!' או שכשהוא עושה מעשה רע אומרים לו: 'תתבייש לך!' - הוא מבין שבושה זה משהו קטנוני ולא תקני.

ואז הוא מפסיק לאט לאט להתבייש.

הוא מפתח נוגדן מסויים, שהוא כמו שמן שמחליקים בו מגיני חצים במלחמות. הנוגדן הזה מאפשר לו 'לשים פס על הסביבה'.

הנוגדן הזה לא גורם תענוג מפריצות סדירות לאיזורים אישיים. אלא שהוא מקטין את הגירויים. זה מפסיק לדגדג לו.

ובמילים אחרות. הנוגדן הזה הוא חניקה קטלנית לרגש בריא שנקרא בושה. והוא גורם לאדם להתרחק מהמקום שהוא אישי לו.

בהשראת המאמר הארוך של השבוע נאמר - הנוגדן מסתיר את הסוד שלו...

חיוזק טבעיות הבושה, וההתמודדות עמה - במאמר הבא, בס"ד.

אָנִי יוֹדֵעַ בְּוַדָּאֵי שֵׁאתָה ילד, בתוך מסתרי לבך, במקום שאפילו אתה בעצמך לא מודע אליו - בווערת נשמת חיים, שמתגעגעת, ולא נותנת לך מנוח, ורומזת לך ברמז עב, שאתה יכול להתקדם אלפי קילומטרים, ושאתה כבר נמצא במרחק מליארדי קילומטרים מהמקום שהנך סבור שאתה ניצב שם.

אָנִי יוֹדֵעַ בְּוַדָּאֵי שְׁנִיסִית להסביר לרביה, למשגיח, לאבא, לאמא - שאתה טוב, שאתה ילד טוב. ואני יודע שלא הצלחת להסביר להם את זה. ולכן הם חשבו ש"אתה לא בסדר". ואחר כך השתכנעת שאתה באמת לא היית בסדר, וניסית לחזור בתשובה, אבל לא הצלחת כי כבר בניית לעצמך תדמית של "הילד המופרע" -

אבל ילד יקר ונצחי, אָנִי יוֹדֵעַ בְּוַדָּאֵי, שיש בך סוד, אָנִי יוֹדֵעַ בְּוַדָּאֵי אפילו שאתה כבר לא יודע...

היה זה לאחר חורבן בית שני. גזרות שונות ומשונות ניחתו על הישוב היהודי בארץ הקודש על ידי מלכות רומי הרשעה, שבפרט בדור שלאחר החורבן, דורו של רשב"י וחבריו, שמה לעצמה מטרה נבזית - לשרש נטעי נאמנים ממקור חיותם, התורה הקדושה.

מרכז התורה שבאותם הימים היה בעיר הדרומית יבנה. וְכִשְׁנִכְנְסוּ רְבוּתֵינוּ לְכָרֶם בְּיַבְנָה אָמְרוּ עֲתִידָה תוֹרָה שְׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֶאֱמַר (עמוס ח יא) הֲנֵיחָ יָמִים בְּאֵיִם נְאֻם ה' אֱלֹהִים וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ לֹא רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא צָמָא לְמַיִם פִּי אִם לְשִׁמְעַת אֶת דְּבָרֵי ה'.

קם רבי שמעון ובתוקף אופייני הצהיר: חס וְשְׁלוֹם שְׁתִּשְׁתַּכַּח תוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֶאֱמַר (דברים לא כא) פִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרָעוֹ.

החכמים ראו בעיניים כלות את ההשתלטות הרומית על כל מרכזי היהדות בארץ ישראל. את תרבות המערב החומרית ההולכת ומתרחבת מקיסריה ועד אשקלון, והם פכרו ידיהם בייאוש, אמרו; 'אין, אין לנו את הכח השיווקי שיקרוץ אף הוא לבני הנוער, להימשך לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ולא להימשך לקולוסיאום באיטליה, או למרחצאות הרבות בטבריה. זה הרבה יותר מגרה לכאורה.'

התקומם רבי שמעון וזעק; 'אמת. אם אנחנו מלמדים את התורה לילדי ישראל בהנחתה מבחוץ לבפנים - יתכן שההנחתה הרומית, תקרוץ להם יותר.

אבל אני מועיד את עצמי ללמד את בני ישראל תורה ממקום שונה. מבפנים לבחוץ.

אָנִי יוֹדֵעַ בְּוַדָּאֵי שְׁיֵשׁ סוּד בְּעוֹלָם!! ואני אלמד את ילדי ישראל שיש בהם סוד, שהסוד הזה הוא המקום הכי אישי שלהם, הכי קדוש ונשגב, שאף אחד לא יכול לגעת בו, וקל וחומר שאף אחד לא יכול לסתור אותו או אפילו לעשות בו פגימה קלה. כי כולו זוהר. ממחצב קודש שהרע אינו עולה בו בשם.'

תורת חיים כזו, המבוססת על סוד, על נקודה אישית שמקנת בתוך כל אחד מישראל, לא תוכל לעולם להישכח.

אדם לא שוכח את זה שיש לו ידיים, כי הם עובדה יצוקה. וילד לא יוכל לשכוח את הסוד המדהים הזה, של הסוד האיתן שיש לו בקרבנו, כי זוהי עובדה מוגמרת;

פִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרָעוֹ.

בסופי התיבות, בסוף כל הדורות. כאשר המלחמות הקיומיות על תורת ישראל הנצחית יתחילו לטשטש את בני ישראל, והם יפלו בצידי הדרכים תשושי כח לחומי רשף פצועי אגפיים -

אז תאיר תורת, תורת זרעו של יוחאי, תורת רבי שמעון בר יוחאי, תורת הסוד. ותמשוך כחבלי קסם את כל עם ישראל אלי, אל הר מירון. אלי, אל תורת הסוד.

אל תורת הסוד שמעצימה את ה'בפנים' של כל אחד. מחסנת אותו. יוצקת אותו למהות בלי תנאים, בלי סיבות - אלא רק בגלל שאני לי, לי. בגלל שאתה, לך.